

ška armade in stroškov za armado, toliko bolje stojé Angleška vseučilišča. Časnik „Times“ v enem poslednjih svojih listov našteva posestva in dohodke vseučilišča v Oxfordu in Cambridgu. Vseučilišče Oxfordsko poseduje 126.879 akrov zemlje, dohodkov pa ima 219.111 funtov šterlingov (funt šterl. je po naše okoli 10 gold.), — vseučilišče Cambridso ima pa 108.704 akrov zemlje in dohodka 192.453 funt. šterl.

Politične stvari.

Grof Andrassy med „Scyllo in Charybdo“.

Dolgo je vozaril Andrassy in da-si je večkrat kje obtičal, se je s pomočjo svojih prijateljev in po sreči, katera mnogokrat nespretnemu na roko gre, vendar spravil zopet na kolikor toliko trdno pot. Srečno je tudi prestal nevihto pogojevanja z Ogrri in še pri tem ni zgubil svojih prvih krmarjev Auersperga in Tisze.

Al za nespretnega brodnika je povsod dosti nevarnosti. Ko se je nevihta vlegla in so se megle razkadile, je Andrassy zopet ponosno pogledal krog sebe, misleč, da je zdaj všel vsaki nevarnosti; toda prvo, kar zagleda, ste dve grozni skali, med kateri je bil ladijo zapeljal, pravi „Scylla in Charybdis“. Že je v sredi med njima, nazaj več ne more, ker veter, kateremu je ladijo prepustil, je že premočan, katastrofi se ne dá več ulti: Turško vprašanje se strašno vzdiga pred njim in memo njega ne more.

Že v začetku ustaje na Turškem je namreč Angležka sprožila misel, da se imajo uporne dežele posesti. Za izpeljevalca tega sklepa je bila odločena Avstrija, in različnim časnikom je bila ta naloga tako všeč, da so govorice o nji z Dunaja po vseh krajih razširjali tako dolgo, da je skoro verjetna postala in je zdaj morebiti med Avstrijo, Rusijo in Prusijo dognana reč, ki se ima v kratkem izvršiti. Da bi se bila zgodila brž, ko je na Turškem prva puška počila, ko je prvi kristjan tičal na kolu, ko so ustajniki navdušeni klicali našemu cesarju: „živio naš kralj“ — dobro! Takrat je bil čas, takrat bila bi Avstrija dognala obsedbo brez nevarnosti za-se, brez ugovorov drugih. Zdaj pa je ugodni čas zamujen, ker dogodbe niso čakale na Andrassy, ampak ga prehitele; med tem so bile sklenjene vse druge pogodbe in zdaj bi bilo to, kar je bilo prej ugodno, jako nevarno, če ne za Avstrijo, vsaj za Andrassy.

Le premislimo! Če Avstrija zdaj zasede Bosno in Hercegovino, more storiti to le ali v brambo Turkov, ali pa v brambo kristjanov, — tretjega namena ne more imeti. To ravno pa je „Scylla in Charybdis“; ako se prve ogne, trešči ob drugo. Če namreč Avstrija zasede Bosno in Hercegovino Turkom na ljubo in njim v brambo, kaj poreče Rusija, kaj porekó Slovani Avstrijski, namreč Čehi, Poljaki in Jugoslovani vsi, kaj unanji Slovani? Srbija in Črnogora bile bi davno že planile nad Turka, ker ste se z velikimi stroški za boj pripravile; da tega še zdaj niste storile, temu je gotovo kriva edino Rusija, ki ju je brzdala z obljubami kacega dobička. Ako bi zdaj prišla Avstrija in jima vzela pred nosom, kar jima je obljubljen, kaj boste očitale varuhinji Rusiji? in ali bo Rusija tako očitaje mirno poslušala? Gotovo ne, ker ima s slovansko-turškimi deželami že davno posebne namene.

Ako bi pa Avstrija zasedla Bosno in Hercegovino v brambo slovanskih kristjanov, v kako nevarnost se podá Andrassy in cela sedanja sistema! Kak hrup bodo zagnali turkoljubni Prusaki in Magjari! Odkljenkalo bi Andrassyu mahoma!

Andrassy gre zdaj v Berolin, da ondi z Bismar-

kom in Gorčakovom prevdarja in modruje, kako ladijo, v kateri sedi on in cela diplomacija, rešiti skalovja „Scylle in Charybde“! Zamujeno se mnogokrat ne dá več popraviti.

Naši dopisi.

reče: *Ljubljane*

Iz Dunaja 3. maja. —m— Radovedno je vsak Slovenec prebiral poročila letošnjih obravnav deželnega zbora v Ljubljani, ki je in ostane središče narodnega gibanja, in pričakoval zvedeti med drugim tudi to, kako stoji s slovensko-nemškim delom Wolfovega slovarja, kar smo izvedeli iz odborovih obravnav prejšnja leta. Al žalibog, da doslej ni duha ne sluha še bilo o tej knjigi, nam jako potrebni, že pred mnogimi leti toliko dodelani, da je le še konečnega vredstva potrebovalo, in za katero je véliki mecén slovenskega slovstva, nepozabljivi knezoškof Wolf, volil toliko svoto, da — kar je pri izdavanju družih knjig glavna skrb — pri tej knjigi ne dela nikomur nobene skrbi. A vendar ta strašanska zavleka! Ne moremo misliti družega nego to, da se to navlašč godi. Namesti da bi se bilo posredovanje izvršitve slovensko-nemškega dela izročilo tistemu možu, kateremu je knezoškof Wolf sam izročil posredovanje izdelovanja nemško-slovenskega dela, ki je bil v kratkem času in dobro dodelan, je prišla stvar v tako nesrečne roke, da smo danes tam, kjer smo bili leta 1860, ko smo dobili 1. del slovnika, in da utegne sodni dan preje priti nego 2. del njegov! So li oporoške šale, da se ž njimi ravná, kakor se komu poljubi? Če se v rokah duhovništva tako spolnujejo poslednje volje, kakošen izgled je to drugim za izvršitev oporok! Kaj dela deželni odbor, ki je po dr. Tomašovem predlogu l. 1861 dobil nalog, čuvati nad izvršitvijo Wolfove oporoške, da ne poganja dela naprej? Kaj dela c. kr. deželna sodnija, kot viša varstvena oblastnija, da dopušča toliko nečimurnost o knjigi, ki jo je preblagi knezoškof Wolf hitro hotel v roke dati Slovincem z besedami §. 26. svoje oporoške leta 1858, rekoč: „Ich habe die eines deutsch-slovenischen und slovenisch-deutschen Wörterbuches *sehnlichst* harrenden Landsleute dadurch erfreuen zu müssen geglaubt, dass ich die Kosten auf mich genommen“ etc. „und damit ja keine Verzögerung im Drucke dieser Werke“ itd. — O 2 letih je bil dodelan slovnika nemško-slovenski del v 2 debelih zvezkih, — preteklo je zdaj 15 let in prečastno škofijstvo še ni storilo svoje dolžnosti!

Iz Trsta. — Vodstvo c. kr. telegrafnega urada naznanja, da se je nova brzojavna postaja 4. dne t. m. odprla v Rakeku na Kranjskem.

Iz Ljubljane. (V seji odbora družbe kmetijske 7. dne t. m.), v kateri je c. kr. dvorni svetnik vitez Roth zastopal deželno vlado, c. kr. dvorni svetnik in deželni glavar vitez Kaltenecker pa deželni odbor, se je pred vsem obravnal dopis sl. ministerstva kmetijsva, kateri določuje državno podporo za letošnje leto, namreč 5700 gold. skupaj za povzdigo govedoreje, za napravo vodnjakov in pa povzdigo mlekarstva. Odbor je po daljem razgovoru odločil, koliko navedene subvencije naj se obrne za nakup goveje živine, koliko pa za vodnjake in mlekarstvo. Ko bode sl. ministerstvo rešilo odborove predloge, se bodo razpisali oklici. — Za napravo in vzdržanje šolskih vrtov se bode razdelilo 600 gld., za nakup Ruskega lanu 650 gld. in za nakup ovác 200 gold. — Po poročilu predstojnika podružnice Metliške gosp. Homača, da je vodnjak v Bistrici v Črnomaljskem okraji pravilno dodelan, je odbor dovolil, da se dotični občini izplača druga po-

lovica državne podpore s 100 gold. — Naznanilo c. k. gozdnega nadzornika gosp. Šarnagelna, da hoče marljivo občino Col, ki je prosila gozdnih drevesic za zasadbo pašnika, zdatno podpirati z drevjem, je bilo radostno na znanje vzeto. — Na znanje se je dalje vzelo poročilo, katero je od družbe kmetijske šlo do sl. ministerstva kmetijstva zaradi podpore onih ljudskih šol, na katerih se učijo nauki kmetijstva; temu poročilu se je dodal statistični pregled kmetijskih nadaljevalnih šol na Kranjskem, ki ga je družba kmetijska prejela od c. kr. deželnega šolskega sveta, in družba kmetijska je pri tej priliki poprijela krepko besedo o potrebi, da se na tukajšnji c. k. preparandiji popolnoma prestroji nauk kmetijstva, ako se hoče pričakovati, da v kmetijstvu boljše podučeni učitelji pridejo na ljudske šole po deželi naši.

(Kon. prih.)

— Pretekli teden je na povratku iz Istrije na Dunaj v Ljubljani bil g. dr. Lorenz, poslanec c. kr. ministerstva kmetijstva o zadevah kmetijske šole. Razgovor se je sukal najbolj o principielnem vprašanji: ali — gledé na kmetijske šole drugih dežel in na šolo Šnepersko in Slapško — je pričakovati toliko število učencev, da bode vredno napraviti z velikimi stroški šolo kmetijsko.

— Deželnemu odboru dohajajo zdaj poročila preč. farnih uradov o leporednem izplačevanju rednih rednicam Kranjskih najdencev, ki so ga gospodje župniki drage volje prevzeli. Neljuba je deželnemu odboru poštna pomota, da so gospodje morali poštnino plačati, kar se ne bode več zgodilo.

— (Deželna komisija za konjerejo) je letos že drugič skrčila štacije za premiranje konj, prvokrat je navetovala ministerstvu kmetijstva namesto dosedanjih 7 le 6, in zdaj pa namesto 6 le 5, in sicer na Vrhniki, v Ribnici, Mokronogu, v Kranji in na Bledu.

— 27. dne t. m. se zaradi v cenitve začne skupni obhod na meji cenilnega okraja Kranjskega in Logaškega ležečih zemljišč, in sicer: v soseskah Laniše, Koprivnik, Trbija, Gorenja vas, dolnja Dobrava in Lučna Kranjskega — v soseskah spodnja Kanomlja, Javorjev dol, Ledine, Žir, Ledince, Dobračova, Žirovski Vrh in pa Vrh Logaškega okraja. Cenilna komisija se v ta namen zbere 27. dne t. m. zjutraj ob 8. uri v Ledinah Logaškega okraja.

— Gosp. Anton Urbas je bil v nedeljo za stolnega korarja v Ljubljani vmeščen; za korarja Novo-meškega je imenovan gosp. Jan. Vovk.

— Bivši stolni kaplan gosp. Klun je v ponedeljek se preselil v stanovanje k svojemu stricu gosp. kanoniku Kramarju.

— (Vodstvo meščanske kosarne v Trnovem) je sklicalo lastnike te kosarne 30. dne u. m. v občni zbor, kateremu se je predložil računski sklep preteklega leta, iz katerega je razvidno, da po poplačanih vseh gospodarskih stroških se je društveno premoženje za 342 gld. 77 kr. pomnožilo in razun hiše in dotičnega zemljišča brez dolgov je družba še 1366 gold. 65 kr. gotovine imela. To je gotovo znamenje dobrega gospodarstva v rokah narodnih mož. Vodja temu društvu je gosp. Jan. Horak, vodje-namestnik gosp. Mih. Pakič, gosp. M. Šrajnar blagajnik, poleg njih 9 odbornikov.

— Kakor nenavadno snežena je bila letošnja zima, tako nenavadno deževna in mrzla je dozdej spomlad. Kmetovalci so po pravici v strahu zaradi letine; največ po povodnjah trpé pa zemljišča na našem močvirji. Zdaj zdaj naj bi hodili cenilci ogledovat ta zemljišča, da bi spoznali, da se ne morejo tarifovati kakor druga zemljišča na suhi zemlji! In vremenoznanci na Dunaji še več dni enako slabo vreme prerokujejo v vsi srednji

Evropi. — Vkljub temu so nam že v ponedeljek Vipavke prinesle prve češnje v Ljubljano; — revice so sicer še, a vendar češnje so.

— France Zupančič, ki je pred nekimi meseci na Dobravi pri Zaspah ustrelil svojo tašico, je bil 4. dne t. m. na smrt na vislice obsojen, — mizar Ambrožič pa, ki je ponarejal desetake, na 6 let težke ječe.

— Goveje kuge v okolici Tržaški je konec.

— „Novicam“ je došel te dni od neznane roke velikanski list znanega Angleškega časnika „Daily News“ (vsakdanje novice), ki je 1. maja prišel na svetlo in v katerem na celi prvi strani A. B. Fleming in družniki, posestniki največje fabrike tiskovnih barv, v več kot 50 jezicah svetu na prodaj ponujajo raznotere tiskovne barve, kot spomin na svetovno razstavo v Filadelfiji, ki se 10. dne t. m. odpre. Jako zanimiv je ta list zato, ker se omenjeni razglas, obsegajoč 4 vrstice, v njem nabaja v več kot 50 jezicah svetá in zato smo neznanemu poslavec posebno hvaležni.

— (Slovensko gledišče.) Gospici Namretovi se zadnjo soboto benefica gotovo materijalno ni popolnoma ugodno obnesla, kar obžalujemo, ker je gospica jako pridna igralka in dobra pevka. Poleg živahne pohvale pa je dobila lep venec. — Bolj zadovoljen je moral biti v nedeljo Kajzelj, ko je zagledal polno hišo, katera ga je pri nastopu burno pozdravila; priletel mu je tudi lep in šaljiv venec. Igrali so obakrat dobro, občinstvo je bilo po vsem zadovoljno. — Prihodnjo nedeljo 14. dne t. m. ima biti zadnja benefica na korist slavnoznanen slovenske igralki gospici Podkrajškove. Te gospice nam ni treba še posebno priporočati, njeno ime samo bo gotovo zadosti močen magnet za občinstvo. Za svoj slavni večer izvolila si je že znano, prvokrat splošno pohvaljeno igro „Cvrček“ („Die Grille“), v kateri ima ona glavno, jako hvaležno nalogo.

— (Pobirki iz časnikov.) „Tagblatt“ v svojem 93. listu pod nadpisoma: „aus dem klerikal-nationalen Lager“ in pa „wer Wind säet, erntet Sturm“ razodeva vzroke, zakaj je gosp. Klun premeščen iz Ljubljane in da g. katehetu Marnu bilo bi se kmalu kaj enacega pripetilo; uni, da se je zakrivil s tem, da se kot sodelovalec pri časnikih „Vaterl.“, „Danica“ in „Slovenec“ in pa kot mestni odbornik preveč službi cerkveni odteguje, — ta pa, da v „Slovenecu“ neprenehoma hujska zoper prečast. knezoškofa, in zato — pravi „Tagbl.“ — je „knezoškofojski ordinarijat, v pravem spoznanji onega stališča, na katerem naj se duhoven giblje“, se krepko vstopil proti razuzdanosti (Zügellosigkeit) narodnih časnikov, v katerih nezadovoljni učitelji, uradniki, duhovniki itd. više oblasti zasramujejo, laži kujejo itd.“ — Povedalo se nam je, da pisatelj imenovanega članka „wer Wind etc.“ je „der als liberal bekannte Lehrer“ Heinrich; al naj je pisatelj Heinrich ali Emerich, Peter ali Pavel, to je nam vse jedno; „Tagblatt“ je — in to nam je zadosti — ki vé ali vsaj se dela, kakor da bi vedel intencije gospoda knezoškofa dr. Pogačarja, in ves srečen nado izreka, da bode sledilo še več enacij purifikacij, ki so se zdaj v naši škofiji začele (der Reinigungsprozess ist also eingeleitet; wir („Tagblattovci“) wollen hoffen, dass er nicht sobald in's Stocken gerathe“). — Kdor pozná ves čas, kar izhaja „turški“ list, konsekventno njegovo psovanje narodnih naših pravic in da ni še davno, kar se je na pohujšanje cele dežele v njem bral bogokletni sestavek, ta pač ne bode zavidal nobenega škofa, katerega on pod svoje okrilje jemlje in njegovo dejanje „gegen das klerikal-nationale Lager“ zagovarja! Le en glas je, da gosp. Klun je vseskozi tako zvesto in izgledno opravljal službo cerkve, da še v nasprotnem taboru mu nihče o tem poslu ne najmanjše pičice ne očita; če je pa on s tem, da je

